

مالي راپورونه (Financial Statements)
عالي مقبله

ليكونكى: رفيع الله "سهر"

FACEBOOK.COM/RAFISAHAR33 WhatsApp: 0788751176

مالي راپورونه Financial Statements

شتمني، پورونه، د سهم لرونکو خپلنی پانگي، عوايد، مصارف، گټي او د محاسبې داسې نور عناصر په مختلفو راپورونو کې ځای پر ځای کيږي چې د دې راپورونو مجموعي ته مالي راپورونه وايي. يو کمپنی کولای شي چې مالي راپورونه د کال په اوږدو کې هر وخت برابر کړي، خو اکثره لوي کمپنيانې او کاروبارونه يې معمولاً هره مياشت، هر درې مياشتې او د کال په آخره کې ترتيبوي او له مختلفو لارو يې نشر ته سپاري ترڅو د محاسبوي مالي معلوماتو داخلي او بهرني کارونکي ورڅخه آگاه شي. د وخت لپاره يې هيڅ ډول قيودات شتون نه لري يعني ټول کاروبارونه او کمپنيانې چې هر ډول کلپزه (جنټري) يا مالي کال د ځان لپاره ټاکي پدې برخه کې له پوره آزادۍ څخه برخمن دي نو همدا يې علت دي چې په مختلفو هيوادونو کې د مختلفو کاروبارونو او توليدي کارخانو د مالي راپورونو د نشرولو وخت سره توپير لري خو په نړۍ کې اکثره لوي کمپنيانې او کاروبارونه خپل د کاروبار مالي راپورونه په کلني ډول (د کال په آخره کې) ترتيبوي او بيا يې نشر ته سپاري. د هر کاروبار لپاره څلور ډوله مالي راپورونه جوړيږي، يعني مالي راپورونه عموماً په څلور ډوله دي چې عبارت دي له:

- ✓ د گټي او تاوان راپور **Income Statement**
- ✓ د سهم لرونکو د ملکيت (خپلنی پانگي) راپور **Statement of Stockholder's Equity**
- ✓ بيلانس شپټ **Balance Sheet**
- ✓ د نغدي جريان راپور **Statement of Cash Flow**

لومړۍ: د گټي او تاوان راپور **Income Statement**

د مالي راپورونو له جملې څخه لومړنی راپور د گټي او تاوان راپور (**Income Statement**) دی. پدې راپور کې معمولاً د يو کاروباري بنسټ ټول عوايد او مصارف تر څيړني لاندې نيول کيږي او دا راپور مونږ ته دا رابنايي چې نوموړې کمپنی په ياده مالي دوره کې گټه کړې او که تاوان نو ځکه دې راپور ته (**Profit and Loss Account**) هم وايي. د **Income Statement** په سرليک کې درې برخې شاملې دي چې عبارت دي له: **څوک، څه او کله**.

څوک: هدف ورڅخه د کمپنی يا کاروبار نوم (**Firm Name**) دی، د هر **Income Statement** په سرليک کې لومړۍ د اړونده تصدي يا کاروبار رسمي نوم ليکل کيږي مثلاً: فقير وهاب توليدي شرکت، الکوزی د غير الکولي مشروباتو کمپني، د گوگل سهامي شرکت او داسې نور...

څه: له څه څخه هدف د مالي راپور نوم دی، يعني دغه مالي راپور چې جوړيږي دا کوم راپور دی، د گټي او تاوان راپور دی، بيلانس شپټ دی او که کوم بل مالي راپور دی.

کله: لدې برخې څخه هدف د نوموړي مالي راپور د ترتيب معمول نيټه دی، لکه څنگه چې مخکې هم ويل شوی هر کاروبار خپل مالي راپورونه په مختلفو وختونو کې ترتيبوي مثلاً بعضي يې په مياشتنۍ ډول، بعضي يې په ربع وار ډول (هر درې مياشتو کې) او بعضي يې په کلني ډول ترتيبوي نو پدې برخه کې بايد د مالي راپور د ترتيب ټاکل شوي نيټه په گوته شي. خو د يادوني وړ ده چې د نړۍ هغه لويي کمپنيانې او تصدی چې په ميليونونه او ميلياردونه ډالر عوايد او مصارف لري د خپلو مالي راپورونو په سرليک

(Heading) کي څلورمه برخه هم شاملوي چي هغه د ارقامو او کرنسي په هکله وي، مثلاً پدې برخه کي داسي ليکل کيږي چي دغه ارقام په ميليونه ډالره ده او که په ميليار دونه ډالره خو په ياد ولري چي کرنسي د کاروبار په خوښه ليکل کيږي لکه اکثره لوي کمپني لکه **Apple** چي عوايد يې په هر کرنسي وي خو دوي يې معادل ډالر ليکي همدارنگه د **Nestle** کمپني په سويس فرانک، د **LEGO** کمپني په ډنمارکي کرون او د **ADIDAS** کمپني په يورو باندې خپل عوايد او مصارف په **Income Statement** کي ليکي. د گټي او تاوان راپور په متن کي درې مهم عناصر شامل دي چي عبارت دي له: عوايد، مصارف او خالصه گټه. لومړی د کاروبار که کوچنی وي او که لوي ټول عوايد د عوايدو د عنوان لاندې ليکل کيږي بيا ټول مصارف د مصارفو د عنوان لاندې ليکل کيږي او په پای کي مجموعي مصارف له مجموعي عوايدو څخه تفریق کيږي. بيا له لاندې دوو حالاتو څخه يو حالت رامنځ ته کيږي:

Revenues > Expenses = Profit ○

يعني که د کاروبار عوايد له مصارفو څخه زيات وي نو دا پدې معنی ده چي کاروبار په نوموړي مالي دوره کي گټه کړيده.

Revenues < Expenses = Loss ○

دا پدې معنی ده چي د کاروبار عوايد له مصارفو څخه کم دي. يعني کاروبار په نوموړي مالي دوره کي له تاوان سره مخ شوی او تاوان يې کړی دی.

که چيري داسي يو حالت رامنځ ته شي چي د کاروبار عوايد او مصارف سره مساوي شي نو ظاهراً خو داسي ښکاري چي کاروبار نه گټه کړی او نه تاوان، خو له منطقي پلوه کاروبار تاوان کړی ځکه چي وخت يې ضايع شوی. په ياد ولري چي په **Income Statement** کي د مجموعي عوايدو او مجموعي مصارفو لاندې يوه کرښه ويستل کيږي او کله چي خالصه گټه يا تاوان معلوم شي نو ورلاندې دوه کرښي ويستل کيږي.

XXX Group of Companies	
Income Statement	
For The Month Ended XXX 3X, 20XX	
Revenues	
• XXX Revenue	\$ XXX
• XXX Revenue	XXX
• XXX Revenue	<u>XXX</u>
Total Revenues	<u>\$ XXX</u>
Expenses	
• XXX Expenses	XXX
• XXX Expenses	XXX
• XXX Expenses	<u>XXX</u>
Total Expenses	<u>XXX</u>
Net Income/ Loss	<u>XXXX</u>

د عوایدو (Revenues) برخه کې لکه څنګه چې مخکې وویل شو ټول عواید که هغه د تولیداتو له فروشاتو څخه لاسته راغلي وي، که له خدماتو څخه لاسته راغلي وي او یا له کوم بل مدرک څخه لاسته راغلي وي لیکل کېږي، بیا ټول سره جمع کېږي او مجموعي عواید لیکل کېږي او ورلاندې یوه کرښه ویستل کېږي ترڅو لوستونکي پدې پوه شي دا مجموعي عواید دي. د مصارفو لپاره هم همدا ډول عمل کېږي او له هغې وروسته مجموعي مصارف له مجموعي عوایدو څخه منفي کېږي او کوم تفاوت چې د مجموعي عوایدو او مجموعي مصارفو ترمنځ واقع کېږي که علامه یې مثبت و نو دېته خالصه ګټه (Net Income) وایي او که علامه یې منفي راغی نو بیا هغې ته خالص تاوان (Net Loss) وایي.

اوس راځو عملاً د یو کمپنۍ ازماښتني بیلانس (Trial Balance) په پام کې نیسو او د ګټې او تاوان راپور ورته جوړوو او بیا په لاندې توګه عمل کوو:

Google Inc.

Adjusted Trial Balance

As of July 31 2021

Name of the account	L.F	Debit Balance	Credit Balance
Cash		\$ 13000	
Equipment		14000	
Supplies		500	
Accounts Receivable		2500	
Software		6000	
Salaries and Wages Expense		\$ 5000	
Rent Expense		2500	
Utilities Expense		1600	
Insurance Expense		300	
Advertising Expense		100	
Income Tax Expense		500	
Retained Earnings		2000	
Dividends			1000
Common Stock			\$ 10000
Sales			\$ 9000
Service Revenue			3000
Note Payable			20000
Account Payable			5000
Total		\$ 47000	\$ 47000

فکر وکړئ چې پورتنی آزمایښتي بیلانس له مخکې نه د محاسبینو له لوري د **گوگل سهامی شرکت** لپاره جوړ شوی دی او اوس مونږ غواړو د همدې آزمایښتي بیلانس (**Trial Balance**) د ارقامو په نظر کې نیولو سره د گوگل کمپنۍ لپاره قدم په قدم څلور ډوله مالي راپورونه جوړ کړو، نو راځو لومړی د گټې او تاوان راپور (**Income Statement**) جوړوو:

Google Inc. Income Statement For The Month Ended July 31, 2021		
Revenues		
• Sales Revenue	\$ 9000	
• Service Revenue	<u>3000</u>	
Total Revenues		<u>\$ 12000</u>
Expenses		
• Salaries and Wage Expenses	\$ 5000	
• Rent Expenses	2500	
• Utilities Expenses	1600	
• Insurance Expense	300	
• Advertising Expense	100	
• Income Tax Expense	<u>500</u>	
Total Expenses		<u>\$ 10000</u>
Net Income/ Loss		<u>\$ 2000</u>

نوټ: دا د گټې او تاوان راپور (**Income Statement**) ترتولو ساده او اسانه فارمټ دی، خو تاسې کولای شئ چې په مختلفو کتابونو او انټرنیټ کې د نوموړي راپور لپاره مختلف فارمټونه پیدا او زده کړئ.

هر کله چې د گټې او تاوان راپور جوړوئ نو دېته مو پام وي چې د عوایدو لیست لومړی لیکل کيږي او هغه هم په ترتیب سره لومړی زیات ارقام لرونکی بیا کوچنی ارقام لرونکی په همدې ترتیب له پورته نه بنسټه خواته باید ولیکل شي. په دوهم قدم کې مصارف لیکل کيږي او د لیکلو ترتیب یې هم بلکل د عوایدو په شان دی.

په پورته راپور کې تاسې ولیدل چې د گوگل کمپنۍ د جولای په میاشت کې مجموعي **12000 ډالره** عواید درلودل چې له دې جملې څخه **10000 ډالره** یې مصارف په بر کې نیسي، نو کله مو چې له مجموعي عوایدو څخه مجموعي مصارف تفریق کړل نو په ډاگه شوه چې د گوگل کمپنۍ د جولای په میاشت کې

2000 ډالره گټه کړې ده. اوس د کمپنۍ سهم لرونکي کولای شوي چې دغه گټه ټوله په خپلو منځو کې وويشي او يا هم يوه برخه يې وويشي. هغه اندازه گټه چې د کمپنۍ په شريکانو ویشل کيږي هغې ته توزیع شوي گټه (**Dividend**) وايي او هغه برخه يې چې د کاروبار د لا حمايه کولو لپاره پاتې کيږي هغې ته ناتوزیع شوي گټه (**Retained Earnings**) ويل کيږي. په پورتنۍ آزمايښتي بيلانس کې که تاسې وگورئ د ناتوزیع شوي گټې (**Retained Earnings**) اندازه ذکر شوي ده چې **1000 ډالره** ده، خو د توزیع شوي گټې (**Dividend**) په هکله هيڅ هم نه دی ليکل شوی، په داسې حال کې چې د **Income Statement** مطابق کمپنۍ **2000 ډالره** گټه کړېده نو له دې څخه معلوميږي چې د کمپنۍ سهم لرونکي له مجموعي گټې څخه يوازې **1000 ډالره** يې په خپلو منځو کې ویشلي دي او باقي **1000 ډالره** يې بيرته په کاروبار کې د کاروبار د حمايه کولو (**Support**) لپاره ايښي دي. خو امکان لري چې په ځينو مثالونو کې په درکړل شوي آزمايښتي بيلانس کې د ناتوزیع شوي گټې (**Retained Earnings**) او توزیع شوي گټې (**Dividends**) اندازه ليکل شوی وي نو پدې صورت کې د حل لاره دا ده چې د توزیع شوي گټې (**Dividends**) مجموعه د توزیع شوي گټې (**Retained Earnings**) له مجموعي څخه تفریق کړئ. او حاصل يې چې هرڅومره راغی نو دېته **Ending Retained Earnings** وايي او بيا د راتلونکي دورې لپاره د **Beginning Retained Earnings** په نوم يادېږي.

په پورته راپور کې چې تاسې کوم **2000 ډالره** گټه گورئ په اکثره حالاتو کې دا پدې معنی هم نده چې کمپنۍ د جولای مياشت کې په فزيکي ډول د **2000 ډالرو** په اندازه نغده لاسته راوړې ده، ځکه کيدای شي چې يو شمير اجناس يا توليدات چې د جولای په مياشت کې پر مشتريانو (**Customers**) پلورل شوي وي قيمت يې په آگست مياشت کې تاديه شي يا دوه درې مياشتې وروسته يې قيمت تاديه شوی وي او مصارف هم په همدې شکل درقياس کړئ، خو دغه **2000 ډالره** گټه کول په يو مياشت کې د ګوکل کمپنۍ په بڼه والي باندې دلالت کوي

دوهم: د سهم لرونکو د ملکيت (خپلنۍ پانگې) راپور **Statement of Stockholder's Equity**

دغه راپور ته په ملکيتونو کې د تغيراتو راپور هم وايي او د محاسبوي دوران د څلورو مالي راپورونو له جملې څخه دوهم راپور دی. دغه راپور مونږ ته دا رابښايي چې د يوې مالي دورې له پيل څخه ترپايه پورې د سهم لرونکو يا د کمپنۍ د مالک د ملکيت (خپلنۍ پانگې) په ارزښت کې څومره تغيرات رامنځته شوي دي يا په بل عبارت دا يو مالي راپور دی چې يو کمپنۍ يې د خپل بيلانس شپېت ديوي برخې په توګه نشروي. دا راپور مونږ ته د يو کمپنۍ د سهم لرونکو د سهمونو د ارزښت ښودنه کوي او د هر سهم په ارزښت کې تغيرات په ګوته کوي. دغه راپور مونږ ته ټول هغه حسابونه (**Accounts**) هم ښايي کوم چې د سهم لرونکو د ملکيت د پای ارزښت متاثره کوي لکه عمومي اسهام، خالصه گټه، پانگه، توزیع شوي گټه او داسې نور...

د دې لپاره چې پدې راپور پوره پوه شئ نو تاسې باید د یو شمیر اصطلاحاتو په اړه معلومات ولرئ چې عبارت دی له :

❖ **سهم Share**

هغه سند ته ویل کیږي چې د هغې په ترلاسه کولو سره یو شخص د سهامې شرکت سره په گټه او تاوان کې شریک کیږي د سهامې شرکت د تاسیس کېدو په وخت کې د ټولو سهمونو شمیر او د هر سهم اسمي قیمت معلوم وي چې په مالي بازار کې د خرڅلاو په نتیجه کې سهامې شرکت پیسې لاسته راوړي. معمولاً سهامې شرکتونه چې کله وغواړي پیسې لاسته راوړي نو دوي اسهام **(Shares)** بازار ته د خرڅلاو لپاره وړاندې کوي چې دیته **Common stock or Unit of ownership** هم وایي، یعنی ددې اسنادو په اخیستلو سره یو شخص د سهامې شرکت شریک (مالک) گرځي.

❖ **امتیازي اسهام Preferred stock**

دا د سهامې شرکت هغه اسهام دي چې سهامې شرکت یې د پانگې د ترلاسه کولو لپاره نشر ته سپاري او هر هغه څوک چې پدې ډول اسهامو کې پانگه اچونه کوي هغه د سهامې شرکت شریک (مالک) گرځي دا اسهام د **Common stock** په نسبت قیمتته دي او گټې یې هم د **Common stock** په نسبت زیات دی. مثلاً کله چې کاروبار گټه کوي نو تر ټولو لومړی د **Preferred stock** لرونکي ته خپله برخه ورکول کیږي همدارنگه نورې گټې هم لري.

❖ **Additional Paid in Capital (APIC)**

APIC د هر سهم د اصلي قیمت او د بازار د قیمت ترمنځ تفاوت ته ویل کیږي. یعنی د سهم د هغه قیمت چې پانگوال ورته آماده دي چې تادیه یې کړي او د اصلي قیمت تفاوت ته **APIC** ویل کیږي.

❖ **خالصه گټه Net Income**

دغه برخه مخکې هم په **Income Statement** کې تشریح شوی دی یعنی کله چې عواید له مصارفو څخه زیات وي نو دیته خالصه گټه ویل کیږي.

❖ **تاوان Loss**

هر کله چې عواید له مصارفو څخه کم شو یعنی مصارف زیات شو نو پدې حالت کې کاروبار له تاوان سره مخ کیږي.

د دې ترڅنګ یو شمیر نور اصطلاحات هم موجود دي چې تاسې کولای شئ چې په مختلفو کتابونو او انټرنټ کې یې پیدا او زده کړئ.

د راپور فارمټ **Stockholder's Equity**

XXX Company
Statement of Stockholder's Equity
For The Month Ended XXX 3X 20XX

	Common Stock	Retained Earning	Other Income	Total
Balance (Month) 3X	\$ XXX	\$ XXX	\$ XXX	\$ XXX
Net Income for (Month)		XXX		XXX
Common Stock Issued	XXX			XXX
Balance For (Month) 3X	<u>\$ XXX</u>	<u>\$ XXX</u>	<u>\$ XXX</u>	<u>\$ XXX</u>

زيات وپوهيرئ: لکه څنگه چې تاسې گورئ پورتنی فارمټ د گوگل کمپنی د مثال لپاره دی خو کيدای شي چې په ځينو نورو مثالونو کې يو شمير نورې برخې هم ولري لکه د **APIC**، **Dividends**، **Treasury Stock** او داسې نور... په هغې صورت کې مونږ په لاندې توگه بيا عمل کوو:

Common stock + Preferred stock + APIC + Retained Earnings – Dividends – Treasury stock or repurchase of stock = Stockholder's Equity

اوس د گوگل کمپنی هماغه پخوانی آزمایښتي بیلانس (**Trial Balance**) او د گټې او توان راپور په نظر کې نیسو او د نوموړي کاروبار لپاره د **Stockholder's Equity** راپور جوړوو او په لاندې توگه عمل کوو:

Google Inc.
Statement of Stockholder's Equity
For The Month Ended July 31

	Common Stock	Retained Earning	Other Income	Total
Balance (June) 30	\$ 0	\$ 0	\$ 0	\$ 0
Net Income for (July) 1 st		1000		1000
Common Stock Issued	10000			10000
Balance For (July) 31	<u>\$ 10000</u>	<u>\$ 1000</u>	<u>\$ 0</u>	<u>\$ 11000</u>

پورتنی فارمټ د **Stockholder's Equity** راپور لپاره تر ټولو اسانه او ساده فارمټ دی خو تاسي کولای شئ چې په مختلفو کتابونو او انټرنیټ کې مختلف فارمټونه پیدا او زده کړئ:

دریم: بیلانس شیت Balance Sheet

هغه مالي راپور دی چې د یوې مالي دورې په پای کې د یو کاروبار یا تصدی مالي حالت مونږ ته بیانوي او دې راپور ته **Statement of Financial Position** هم وایي. د بیلانس شیت راپور د جوړولو هدف په یو معلومه دوره کې د کاروبار د شتمنیو، قرضونو او د مالکینو یا سهم لرونکو د پانگو د اندازو معلومول دی. د تیر په څیر بیا د بیلانس شیت راپور سرلیک درې برخې لري چې عبارت دي: **څوک، څه او کله** چې دا برخه پخوا تشریح شوی دی او فکر نه کوم چې بیا ځلي تشریح ته یې ضرورت وي.

په متن کې يې هم درې برخې شاملې دي چې عبارت دي له: شتمنی، قرضونه (د کمپنی د شتمنیو په مقابل کې د بهرنیو اشخاصو ادعاوي) او د کمپنی د مالک یا سهم لرونکو د سهم ارزښتونه (خپلني پانگي).

○ **شتمني Assets:** د شتمنیو په برخه کې لومړۍ جاري او بیا ثابتې شتمنی په ترتیب سره له پورته نه بنسټه خوا ته لیکل کېږي، یعنې کوم شتمني چې ارزښت یې زیات ارقام لري هغه لومړی، کم ارقامو والا دوهم او په همدې شکل ټول لیکل کېږي او بیا ټول ارقام سره جمع کېږي او مجموعه یې لیکل کېږي او ورلاندې دوه کرښې ویستل کېږي.

○ **پورونه Liabilities:**

د پورونو نه اصلي هدف د کمپنی یا کاروبار د شتمنیو په مقابل کې د بهرنیو اشخاصو ادعا (Claim) ده. د محاسبې هغه مساوات ($Assets = Liabilities + Owner equities$) چې په ابتدا کې د محاسبې په درسونو کې تدریس کېږي هغه مساوات دلته په بیلانس شپټ کې باید صدق وکړي یعنې د شتمنیو مجموعه چې څومره راځي هغه باید د خپلني پانگي او قرضونو له مجموعې سره مساوي شي. پورتنې مساوات ته د بیلانس شپټ مساوات هم وایي. پدې برخه کې ټول پورونه په ترتیب سره د پورته نه بنسټه خوا ته لیکل کېږي او بیا ټول سره جمع کېږي او مجموعه یې لیکل کېږي.

○ **خپلني پانگه یا د سهم لرونکو د سهم ارزښت Stockholder's Equity**

پدې برخه کې په یواځیني ملکیت کاروبار کې د مالک ټوله خپلني پانگه لیکل کېږي، په شراکت کاروبار کې د شریکانو د خپلني پانگي مجموعه لیکل کېږي او په سهامې شرکتونو یا کمپنیانو کې د سهم لرونکو د سهمونو مجموعې او موجوده ارزښت لیکل کېږي او بیا ناتوزیع شوي گټه یا **Retained Earnings** ورسره جمع کېږي. اسهام بیلابیل ډولونه لري چې هر یو یې د ارزښت او امتیازاتو له پلوه سره توپیر لري خو مونږ هغې بحث ته نه ځو ځکه چې هغه جدا موضوع ده او ډیره تشریح غواړي. خو لکه څنګه چې تاسې ته پته ده په پورتنې آزمایشي بیلانس کې د **Common Stock** ذکر شوی نو راځو لنډ بحث پرې کوو:

Common Stock هم د ونډې اسهام دي چې په سهامې شرکت کې ددې سند لرونکي د ملکیت حالت ښايي. دې اسنادو ته **Unit of Ownership** هم وایي او په UK یا برتانيا کې ورته **Ordinary Shares** وایي او یو شمیر خصوصیات یې په لاندې ډول دي:

- ✓ ددې سند لرونکي کولای شي چې د رئیس په ټاکلو کې رایه وکړي یا خپل ځان د کمپنی ریاست ته کاندید کړي.
- ✓ ددې سند لرونکي د خپلې ونډې په اندازه د پور د ادا کولو مسؤلیت لري.
- ✓ ددې سند لرونکي حق لري چې توزیع شوي گټه لاسته راوړي خو دا گټه به ثابت نه وي ځکه چې د کاروبار گټه ثابت نه دی، ممکن په یوه دوره کې کاروبار ډیره گټه وکړي، په بله دوره کې کمه گټه وکړي او یا هم کیدای شي په یوه دوره کې تاوان وکړي.
- ✓ ددې سند لرونکي کولای شي چې خپل ونډه په بل چا وپلوري.

کله چې په بیلانس شیت راپور کې د شتمنیو مجموعه معلومه شوه بیا د پورونه مجموعه معلومو او ورپسې د کاروبار د پانګې مجموعه معلومو. په یاد ولری چې د شتمنیو مجموعه باید د پورونو او پانګې له مجموعې سره مساوي شي يعنې د پورونو او پانګې مجموعې بیا سره جمع کیري او کوم حاصل چې لاسته راځي هغه باید د شتمنیو له مجموعې سره مساوي شي ترڅو د محاسبې لاندینې مساوات صدق وکړي.

$$\text{Assets} = \text{Liability} + \text{Stockholder's Equity}$$

د بیلانس شیت راپور فارمت

XXX Company Balance sheet For The Month Ended XXX 3X 20XX		
Assets		
Current Assets:		
▪ XXX	\$ XXX	
▪ XXX	XXX	
▪ XXX	XXX	
(n) XXX	<u>XXX</u>	
Total Current Assets	\$ <u>XXXX</u>	
Fixed Assets:		
▪ XXX	\$ XXX	
▪ XXX	XXX	
▪ XXX	XXX	
(n) XXX	XXX	
Total Fixed Assets	\$ <u>XXXX</u>	
Total Assets		<u>\$ XXXX</u>
Liabilities		
▪ XXX	\$ XXX	
▪ XXX	XXX	
▪ XXX	XXX	
(n) XXX	<u>XXX</u>	
Total Liabilities	\$ <u>XXXX</u>	
Stockholder's Equity		
▪ XXX	\$ XXX	
▪ XXX	XXX	
▪ XXX	XXX	
(n) XXX	<u>XXX</u>	
Total Stockholder's Equity	\$ <u>XXXX</u>	
Total Stockholder's Equities & Liabilities		<u>\$ XXXX</u>

اوس راځو د گوگل کمپنی هماغه آزمایښتي بیلانس په نظر کې نیسو او د بیلانس شیت راپور ورته جوړوو. د دې لپاره چې کار آسانه شي د همغې آزمایښتي بیلانس یو کاپي دلته راوړو او په لاندې توګه عمل کوو:

Google Inc.

Adjusted Trial Balance

As of July 31 2021

Name of the account	L.F	Debit Balance	Credit Balance
Cash		\$ 13000	
Equipment		14000	
Supplies		500	
Accounts Receivable		2500	
Software		6000	
Salaries and Wages Expense		\$ 5000	
Rent Expense		2500	
Utilities Expense		1600	
Insurance Expense		300	
Advertising Expense		100	
Income Tax Expense		500	
Retained Earnings		2000	
Common Stock			\$ 10000
Dividends			1000
Sales			\$ 9000
Service Revenue			3000
Note Payable			20000
Account Payable			5000
Total		\$ 48000	\$ 48000

هغه حسابونه چې په **Income Statement** پورې مربوط وو هغه مو هلته انتقال کړی اوس راځو هغه حسابونه (**Accounts**) چې په بیلانس شیت پورې مربوط دی د بیلانس شیت راپور ته یې انتقالوو.

Google Inc.
Balance sheet
For The Month Ended July 31 2021

Assets**Current Assets:**

▪	Cash	\$ 13000
▪	Accounts Receivable	2500
▪	Supplies	500
▪	Software	<u>6000</u>

Total Current Assets \$ 22000

Fixed Assets:

▪	Equipment	\$ <u>14000</u>
---	-----------	-----------------

Total Fixed Assets \$ 14000

Total Assets

\$ 36000

Liabilities

▪	Accounts Payable	\$ 5000
▪	Note Payable	<u>20000</u>

Total Liabilities \$ 25000

Stockholder's Equity

▪	Common Stock	\$ 10000
Add	Retained Earnings	2000
Less	Dividends	1000

Total Stockholder's Equity \$ 11000

Total Stockholder's Equities & Liabilities

\$ 36000

Assets	=	Liabilities	+	Stockholders' Equity
\$36,000	=	\$25,000	+	\$11,000

تاسي وليدل چي په پورته بيلانس شيټ كې د محاسبې مساوات صدق كړي، يعني د شتمنيو مجموعه چي 36000 ډالره دي د پورونو او پانگي له مجموعي سره چي 36000 ډالره كيږي مساوي دي.

پورتنۍ فارمټ د بيلانس شيټ لپاره ترټولو ساده او آسانه فارمټ دي، خو تاسي كولاى شئ چي د محاسبې په بيلابيلو كتابونو او انټرنټ كې د بيلانس شيټ لپاره مختلف فارمټونه پيدا او زده كړئ.

څلورم: د نغدي جريان راپور Cash Flow Statement

نغده په يو کاروبار کې ډير مهم رول لري مثلاً کله چې يو شخص کاروبار شروع کوي نو په اول سر کې ځيني لومړني مصارف سرته رسوي لکه د يو کاروبار قانوني کول، د کاروبار لپاره ماشينري يا سامان آلات اخیستل، همدارنگه د توليداتو او خدماتو د سرته رسولو لپاره د خامو موادو اخیستل او د کارگرو استخدامول او داسې نور... چې ددې ټولو مصارفو تادیه يو اندازه نغدو پيسو ته اړتيا لري.

د نغدي جريان راپور يو مالي راپور دی او مونږ ته دا رابنایي چې څنگه يو کمپنی د يو مالي دورې په جريان کې نغدي پيسې ترلاسه کوي او څنگه يې په مصرف رسوي. يعنې دا راپور مونږ ته د يو مالي دورې په جريان کې د نغدو راتگ (Cash inflow) او بېرته تگ (Cash outflow) بنایي. **Cash Inflow** ته **Cash Receipt** او **Cash outflow** ته **Cash Payment** هم وايي. دلته د **Cash** نه هدف نغده او يا د نغدو معادل دی. د نغدي جريان په يو کاروبار کې په دريو کټگوريو کې صورت نيسي چې عبارت دي له:

❖ Cash flow from operating activities (CFOA):

دلته په عملياتي چارو کې د نغدي جريان څيرل کيږي يعنې په **Income Statement** کې چې کوم عناصر شتون لري (عواید او مصارف) په هغې کې د نغدي جريان بنودل کيږي او په لنډه توگه يې داسې ويلي شو چې عواید (Cash inflow) دی او مصارف (Cash outflow) دی. مثلاً که چيرې کاروبار کومې ادارې يا شخص ته خدمات سرته رسولي وي او له هغې څخه يې عواید لاسته راوړي وي نو دا د کاروبار لپاره (Cash inflow from operating activity) ده خو که چيرې کاروبار د خپلو فعاليتونو لپاره مصارف سرته رسولي وي لکه د برق بيل، د تعمير کرایه، د کارگرو مزد او داسې نور... نو دا د کاروبار لپاره (Cash outflow from operating activity) ده.

❖ Cash flow from investing activities (CFIA):

په دې برخه کې د محاسبې د مساواتو چپ طرف يعنې په شتمنيو کې د نغدي جريان څيرل کيږي. که چيرې کاروبار يو پايه کمپيوټر په نغدو خرڅ کړي نو کاروبار ته نغدي پيسې په لاس ورځي نو دا د کاروبار لپاره (Cash inflow from investing activity) ده خو که چيرې کاروبار يو پايه کمپيوټر يا موټر واخلي نو کاروبار پيسې مصرفوي چې دا د کاروبار لپاره (Cash outflow from investing activity) ده.

❖ Cash flow from financing activity (CFFA):

پدې برخه کې د محاسبې د مساواتو بني طرف ته پروت عناصرو (Owner equity, liability) کې د نغدي جريان څيرل کيږي. مثلاً که د کاروبار په جريان کې د کاروبار مالک نور پانگه کاروبار ته راوړي نو دپته (Cash inflow from financing activity) وايي خو که چيرې د کاروبار کوم شريک (سهم لرونکی) د کاروبار څخه خپل سهم واخلي او ووايي چې نور نه غواړي چې شراکت مخ ته بوځي نو دپته (Cash outflow from financing activity) وايي. اوس تاسې بايد پدې پوه شئ چې کوم ترانزکشن يا کوم راکړه ورکړه د پورته کټگوريو څخه په کوم يو پورې اړه لري.

د نغدي جريان راپور د جوړولو اهداف

- په کاروبار کې د نغدي پيسو د حالت تحليل
- د نغدي پيسو لپاره لنډ مهاله پلان گذاري او مدیریت
- د نقدیت ارزیابی
- د مختلفو فعالیتونو څخه د نغدي د جريان تحليل
- د پالیسیو په جوړولو کې له مونږ سره مرسته کوي.

د نغدي جريان راپور فارمېت

XXX Company Statement of Cash Flow For The Month Ended XXX 3X 20XX

Particulars	Amount	Amount
Cash flow from operating activity:		
Cash receipts	\$ XXXX	
Cash Payment	(XXXX)	
Cash from operations before tax	(XXXX)	
Net cash generated from operating activities		\$ XXXX
Cash flow from investing activity:		
Cash receipts	\$ XXXX	
Cash Payment	(XXXX)	
Net cash used in investing activities		\$ XXXX
Cash flow from financing activity:		
Cash receipts	\$ XXXX	
Cash payment	(XXXX)	
Net cash used in financing activities		\$ XXXX
Net increase/decrease in cash and cash equivalent		\$ XXXX

اوس راځو د گوگل کمپنی آزماینې بیلابیلې پورتنې درې مالي راپورونه په نظر کې نیسو او د هغې لپاره د نغدي جريان راپور **Statement of Cash Flow** جوړوو او په لاندې توګه عمل کوو:

Google Inc.
Statement of Cash Flow
For The Month Ended July 31 2021

Particulars	Amount	Amount
Cash flow from operating activity:		
Cash received from customers	\$ 9500	
Cash Paid to employees and suppliers	<u>(5500)</u>	
Net cash generated from operating activities		<u>\$ 4000</u>
Cash flow from investing activity:		
Cash received from investing activities	<u>\$ 0</u>	
Cash used to buy equipment and software	<u>(20000)</u>	
Net cash used in investing activities		<u>\$ (20000)</u>
Cash flow from financing activity:		
Cash received from stock issuance	\$ 10000	
Cash dividends paid to stockholders	(1000)	
Cash borrowed from bank	<u>20000</u>	
Net cash used in financing activities		<u>\$ 29000</u>
Change in Cash		<u>\$ 13000</u>
Beginning Cash July 1 2021		0
Ending Cash July 31 2021		<u>\$ 13000</u>

Ending Cash: \$ 4000 - \$ 20000 + \$ 29000 = \$ 13000

مأخذونه

1. سهر، رفيع الله/ آسانه مالي محاسبه/ 2021

2. Philips, Libby & LIBBY/ Fundamentals of Financial Accounting/Fifth Edition/ McGraw-Hill Education
3. My Accounting Course (<https://www.myaccountingcourse.com/accounting-basics>)
4. Google and Different Websites

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**